

XAVIER GONZÁLEZ

Jordi Mata debuta en el terreny de la novel·la

Qüestió d'identitat

Títol: L'espòs infernal
Autor: Jordi Mata
Pàgines: 120
Editorial: Bromera
Col·lecció: L'Eclèctica, 6

RAMON MONTON

Ens trobem davant la primera novel·la publicada d'un escriptor novell. Això pot presentar l'inconvenient típic que l'autor intenti expressar massa idees alhora i no acabi de desenvolupar-ne cap, per manca de paciència, d'espai o de totes dues coses alhora. No és aquest el cas i l'escriptor sembla saber conduir els seus *fantasmes*, com ell mateix els anomena. A més, Mata demostra, a nivell imaginatiu, una agilitat poc habitual en un autor tan jove que, amb un cert rodatge, s'ha de veure acompanyada per una fermesa en el llenguatge que encara no posseeix. Sovint creiem haver-nos-les amb la traducció de la novel·la d'un jove valor nord-americà.

L'autor retrata amb força gràcia els caràcters més desagradables, mitjançant diàlegs d'una mala bava gairebé dostoiévskiana. Personatges com el vanitós Heines, que ha operat Pat, "l'espòs infernal", permet a l'escriptor donar-nos una idea de la seva capacitat real. "S'afigura pelar un home com si es tractés d'un préssec?", etziba el metge, cru i desconsiderat, a Harriet, la noia angoixada pel destí del seu promès, que ha sobreviscut miraculosament a un greu accident. Fragments com el que fa referència a la reimplantació de l'aparell sexual o, segons Heines, a la qüestió de "reenganxar els membres" són memorables, tot i que poden fer passar al lector una angúnia extrema.

La cita inicial d'*Une saison en enfer*, de Rimbaud, produeix l'efecte d'una advertència. Mata qüestiona, en el curt espai de la narració, tota la societat benpensant representada per la institució del matrimoni tradicional i especialment la petita burgesia nord-americana.

Sorgeix, a banda d'un encomi apassionat de la vella Europa com a bressol de la *kultur* amb majúscula, el tema de l'homosexualitat, ja esmentat per Aristòfanes al *Banquet* de Plató, mitjançant un mite segons el qual l'home (genèric) hauria estat un ésser que els déus van partir per la meitat. Els qui formaven part d'un ésser totalment masculí busquen, doncs, des d'aleshores, la seva meitat masculina.

La qüestió de la identitat de Pat, el marit de Harriet, és resolta, d'altra banda, d'una manera absolutament sorprenent. El desenllaç és d'una plasticitat suficientment horrible i remet a la cita del poeta francès. Una última imatge de Pat en els records turmentats de Harriet fa pensar en la utilització d'una tècnica bastant acostada als usos cinematogràfics.

Algunes referències històriques donen un toc de versemblança a la narració, que es desenvolupa gairebé totalment a Berlín, la capital europea de més actualitat. Posats a encertar-la, Jordi Mata ha anat a triar un dels escenaris més a *la page*, tot i que en els tres anys que han passat des de la redacció de la novel·la, la ciutat, el país i tot Europa han canviat vertiginosament. Es troba a faltar la pinzellada del barri baix autèntic que hauria donat al relat algun toc de genuïna *Berliner Umgangssprache*, és a dir, de llenguatge col·loquial de debò.